

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas



STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA



Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ



VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

ILGALAIKĖ HORMONINĖ KONTRACEPCIJA IR DEPRESIJOS RIZIKA: SISTEMINĖ APŽVALGA IR META-ANALIZĖ

Darbo autorė. Gustė ZAKŠAUSKAITĖ, V kursas.

Darbo vadovas. Dokt. Aistė LENGVENYTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Atliekant literatūros sistemine apžvalgą duomenų bazėse, išsiaiškinti ryšį tarp hormoninės kontracepcijos vartojimo ir depresijos.

Darbo metodika. Du tyrėjai atrinko anglų kalba publikuotus straipsnius iš Pubmed ir Medline duomenų bazių nuo inceptijos iki 2024 m. kovo 1d. naudojant standartizuotą procedūrą remiantis MOOSE (Meta-analyses Of Observational Studies in Epidemiology) rekomendacijomis. Straipsnių ieškota pagal paieškos eilutę: (Long term) AND (contraception OR hormonal contraception OR oral contraception OR hormonal pill) AND (depression OR major depression disorder). Apibendrintam poveikiui įvertinti naudota atsitiktinių efektų metaanalizė. Straipsnių tinkamumas vertintas atmetant literatūros apžvalgas, kokybinius tyrimus, atvejo analizes bei kitus straipsnius nepateikiančius empirinių duomenų arba statistinės analizės. Įtrauktų tyrimų kokybė įvertinta pagal Newcastle–Ottawa Quality skalę. Pagrindinis rezultatas buvo depresijos diagnozė kontracepcijos metu.

Rezultatai. Viso rasti 193 straipsniai, iš kurių analizei buvo tinkami 10. Visų įtrauktų tyrimų kokybė įvertinta kaip labai gera. Stebėtas didelis tyrimų heterogeniškumas. Įtraukti tyrimai publikuoti nuo 2011 m. iki 2023 m. ir apima moterų populiacijas Švedijoje, Suomijoje, Danijoje, Prancūzijoje, Jungtinėse Amerikos valstijose, Jungtinėje karalystėje ir Kanadoje. Šiuose straipsniuose tirtų moterų amžius variavo nuo 15 iki 94, taip pat autoriai atsižvelgė į jų išsilavinimą, santykių statusą, žalingus įpročius, kontraceptikų rūšis bei jų vartojimo laiką ir trukmę. Duomenys apie sudėtinių hormoninių kontraceptikų vartojimą aprašyti devyniuose straipsniuose, hormoninę spiralę keturiuose, o progestino hormoninius kontraceptikus dviejuose. Iš viso tirtos 2120208 moterys. Vertinant straipsniuose pateiktus duomenis, susijusius su hormoninės kontracepcijos vartojimu tarp moterų ir depresijos simptomais, atliktas mišrių efektų meta-analizės skaičiavimas parodė, jog sudėtinių hormoninių kontraceptikų vartojimas yra nežymiai susijęs su padidėjusia depresijos rizika (RR 1,37, 95 proc. CI 1,00 – 1,73). Hormoninės spiralės naudojimas nebuvo reikšmingai susijęs su depresijos rizika (RR 1,03, 95 proc. 0,72 – 1,35). Tuo tarpu progestino kontraceptikų vartojimas buvo susijęs su padidėjusia depresijos rizika (RR 1,19, 95 proc. CI 1,00 – 1,38).

Išvados. Progestino ir sudėtinių kontraceptikų, bet ne intrauterinės spiralės, naudojimas yra susijęs su depresijos pasireiškimu moterims, tačiau reikalinga daugiau aukštos kokybės tyrimų pagal kontraceptikų grupes, amžių.

Raktažodžiai. hormoninė kontracepcija; sudėtiniai hormoniniai kontraceptikai, progestino hormoniniai kontraceptikai; depresija; afektiniai sutrikimai.